

**“PROBLEME DAYALI
ÖĞRENİMDE
İLETİŞİM ÖĞRETİMİ”**

**Doç.Dr.Besti Üstün
DEÜ Hemşirelik Yüksekokulu**

MESLEKSEL BECERİ???

PROFESYONELLİKLE

İLİŞKİSİ

Hemşirelik öğretiminde
“İletişim”
Core (temel) konudur.

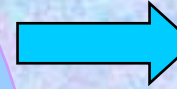
**Çünkü, iletişim çok şeyi
değiştirir....**

ETKİLİ İLETİŞİMLE

- Hastanın uyumu artar
- Tedavi süresi azalır
- Hastanede kalma süresi azalır
- Ağrı kesici isteği azalır
- Malpraktisler azalır
- Hasta-hemşire ilişkisi doyumunu artar

**Hasta
bakım kalitesi
artar**

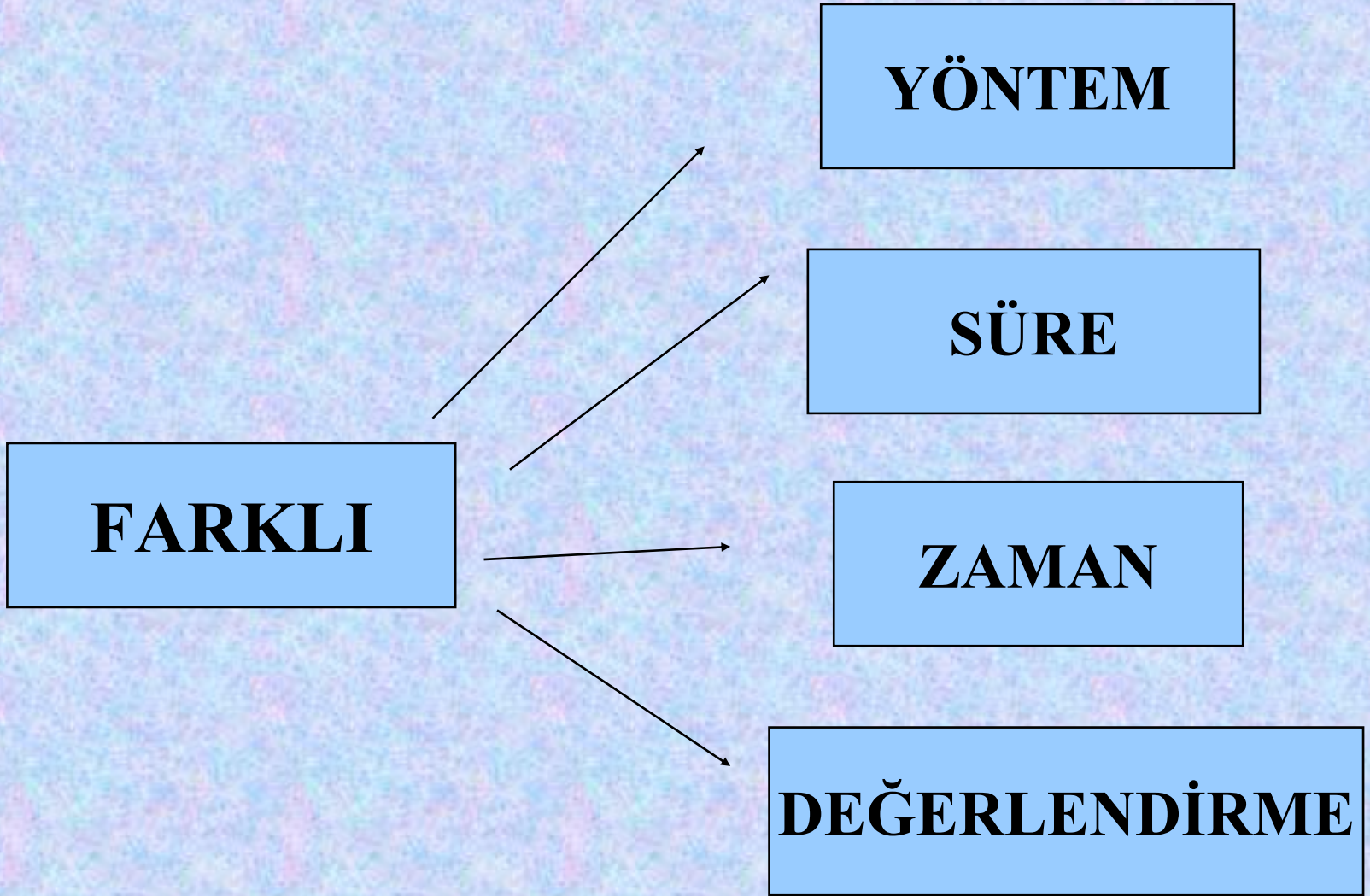
Oysa;

**Hemşirelik eğitimi
içinde iletişim öğretimi
olmasına rağmen
uygulamada önemli
değişiklikler
olmamıştır.**

NEDEN??????

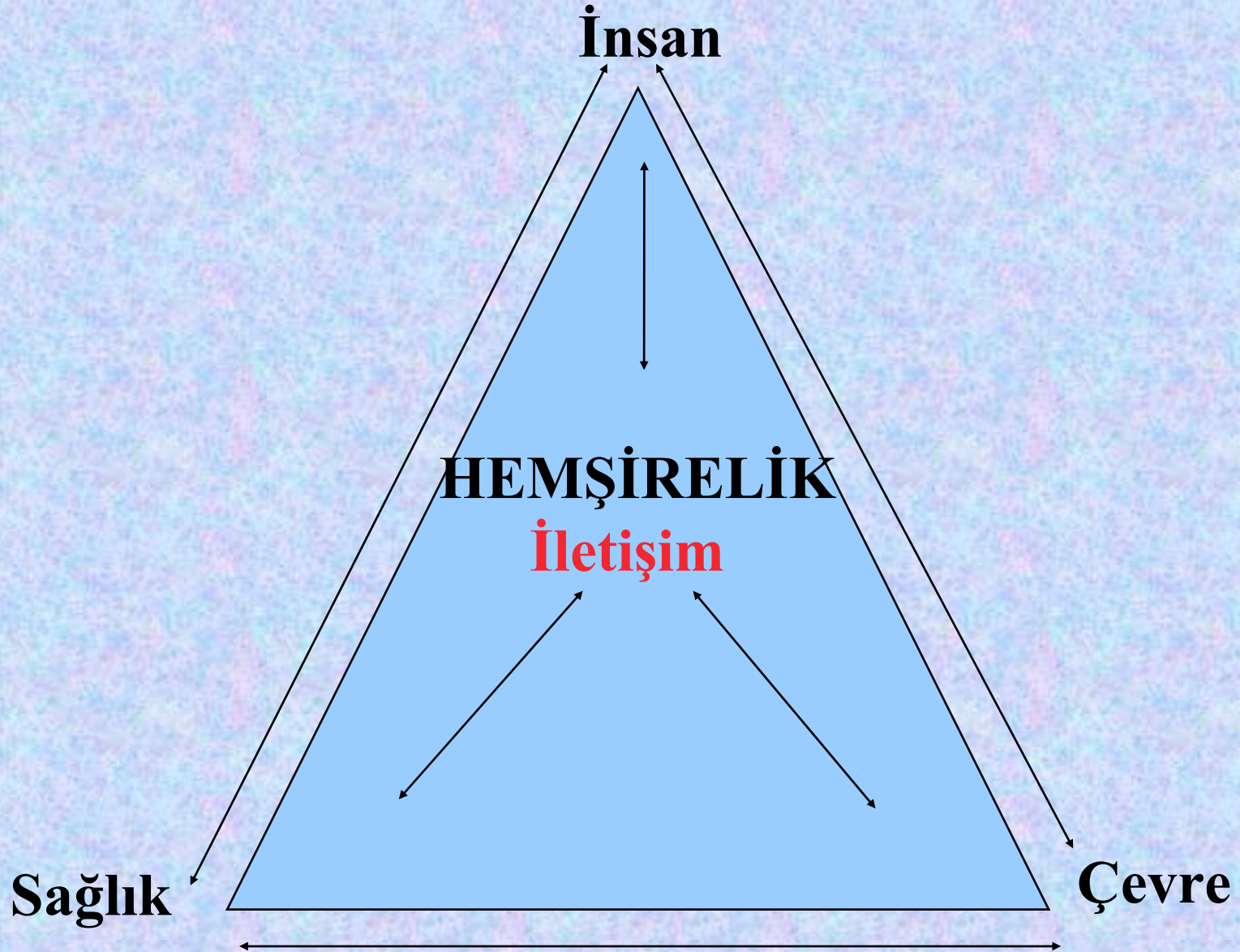

**Özaltın 1984, Özcan 1989, Lasa ve ark.1998, Terakye 2001,
Chant ve ark 2002**

İletişim Öğretimi Süreci

- İletişim beceri konusunun doğru olarak kavranması
  - Doğru örnekleri gözleme/hataları ayırt etme
    - Yaparak öğrenme
      - Geribildirim
- Uygulamalara aktarma(değişik ortamlarda)

Müfredata Nasıl Entegre Edildi?

Teorik Temeli

- **Goldstein öğrenme ilkeleri**
- **Sosyal öğrenme kuramı ilkeleri**
- **Hemşirelik Kuramları**
- **Egan'ın yardım modeli**
- **Yetişkin eğitimi ilkeleri**

D.E.Ü Hemşirelik Yüksekokulu'nda İletişim Öğretimi Hangi Ortamlarda Yapılmaktadır?

PDÖ oturumlarında

İletişim laboratuvarında

Klinik uygulamalarda

Reflection saatlerinde

Modüle Entegrasyon Nasıl Yapıldı?

- Her modülün içinde insan, sağlık, çevre ve hemşirelikle ilgili kavramlar yer alır.
- Hemşirelik kavramının alt konusu olarak iletişim ile ilgili bir konu diğer konularla entegre edilerek modül senaryoları hazırlanır.

Modüle Entegrasyon Nasıl Yapıldı?

- PDÖ oturumlarında iletişim konusu öğrenme hedefi olarak çıkarılır ve bir sonraki oturumda teorik tartışması yapılır.**

***İletişim becerileri laboratuvarında
egzersizlerle öğrencinin beceriyi
deneyimlemesi sağlanır.
Uygulamalarda gözlenerek
geribildirim verilir.**

Laboratuvar Akışı

Isınma

Konunun kavram haritası

Egzersizler(rol oynama, grup çalışması, film izleme)

Geribildirim

İlkeler

Günün sözü

Geribildirim

İlkelerimiz:

- İletişim becerileri öğrenilebilir.
- İletişim bilgi, tutum ve beceri boyutları olan bir kavramdır.
- Öğrenme ortamı öğrenmeyi etkiler.
- Beceriler parçadan bütüne, basitten karmaşığa doğru öğrenilir.
- Sürekli geribildirim verilir.

İlkelerimiz:

Her öğretim ortamında öğrencinin deneyimlemesine olanak sağlanır.

Süreklilik önemlidir.

Hemşirelik öğretiminin dört yıllık programına entegre edilmiştir.

İlkelerimiz:

**Birinci yıl kendini tanıma ve sosyal becerilere,
ikinci ve üçüncü yıl yardım etme süreci ve
ekip iletişimine,
dördüncü yıl yönetimde ilişkilere odaklanmıştır.**

Dört Yıllık Program

1.DÖNEM /21saat

- 1.İletişimi etkileyen etmenler (geribildirim)**
- 2. Zaman Yönetimi**
- 3. Kendini tanıma (motivasyon)**
- 4. Algı(önyargı)**
- 5. Sözsüz İletişim**

2. DÖNEM /21 saat

- 1. Dinleme**
- 2. Ben dili ile kendini ifade etme**
- 3. Özetleme**
- 4. Soru sorma**
- 5. Somutlaştırma**
- 6. Atılganlık+ hayır deme**
- 7. Empati**

3. DÖNEM /21saat

- 1. İstekte bulunma**
- 2. Yardım etme becerileri**
- 3. Anksiyeteli bireye yaklaşım**
- 4. Görüşme teknikleri**
- 5. Danışmanlık**
- 6. Yaşlı bireye yaklaşım**
- 7. Öfkeyle başetme**

4. DÖNEM/15 saat

- 1. Stresle başetme**
- 2. Tedaviyi reddeden hasta**
- 3. Sürekli istekte bulunan hasta**
- 4. Ağrılı bireye yaklaşım**
- 5. Ağlayan bireye yaklaşım**

5.DÖNEM/ 18 saat

- 1. Liderlik**
- 2. Çocukla iletişim**
- 3. Öfkeli hastaya yaklaşım**
- 4. Ölüme ilişkin algılar**
- 5. Olumsuz bir şey söyleme**
- 6. Özel durumlarda hastayla iletişim**

6. DÖNEM /15 saat

- 1. Sanrılı bireye yaklaşım**
- 2. Kriz yaşayan bireye yaklaşım**
- 3. Bağımlı bireye yaklaşım**
- 4. Ölümcül hastaya yaklaşım**
- 5. Çatışma çözümü**

7.DÖNEM /12 Saat

- 1. Ast- üst ilişkileri**
- 2. İş görüşmesi**
- 3. Kültürel farkındalık**
- 4. Yönetimde çatışma çözümü ve motivasyon**

TOPLAM=123 saat

Bir Modül Örneđi

3. SINIF 5.MODÜL “YENGEÇ”

EMPATİ ile ilgili laboratuvar örneđi:

Hamur egzersizi (Isınma)

Öğrenciler sandalyelere karşılıklı oturtularak hiç konuşmadan verilen bir konu hakkında 2 dakika düşünürler, daha sonra karşısındaki kişinin ne düşünmüş olabileceğini söylemeye çalışırlar.

(dinleme ve geribildirim için önemi)

Devam...

Grup 3'e bölünür ve kanser olduğunu duyarak gelen bir kişiye ne söylersiniz? egzersizi yapılır.

(geleneksel iletişim örüntülerinin farkına varma, empatik tepki verebilme)

Durum örnekleri verilerek öğrencilere empatik tepki verme egzersizleri yaptırılır.

Geribildirim.

Değerlendirme

- **Modül ve vize sınavlarında bilişsel alan ve tutum soruları ile,**
- **Mesleksel beceri sınavında duraklara entegre olarak,**
- **Klinik uygulamalarda,**
- **Öğrenci gelişim projesi kapsamında ölçeklerle,**
- **Geribildirimlerle.**

Geribildirimler

**Hem sosyal ilişkilerimde hem de hastalarım ile
olan ilişkilerimde öğrendiğim
tekniklerden yararlanarak
kolaylıkla iletişime girebiliyorum.**

Geribildirimler

•Eve gittiğimde ailem bana konuşmalarında ve davranışlarımda bir farklılık olduğunu söylediler. İletişim dersinin önemli katkısı olduğunu düşünüyorum.

•İletişim dersine girme zorunluluğu olmasa yine girerdim. Kendime daha çok güveniyorum. Toplumda daha rahat konuşuyorum.

Geribildirimler

- Günlük yaşantımızda iletişimde ne kadar çok hata yaptığımızı daha çok fark ediyorum.**
- Bu dönem başındaki ben ile dönem sonu ben arasındaki farkları fark etmemek olası değil.**
- Sınıflar çok kalabalık dersler çok uzuyor.**

Geribildirimler

Ders demek istemiyorum.Yapmaktan hoşlandığım, bilgi edindiğim en önemli eylemlerdendi. İlk zamanlar çok sıkıldım.Ama katıldıkça zevk almayı öğrendim. En büyük yararı aldıklarımı uygulamayı başarmam oldu. İletişim konusunda gelişme kaydettiğimi düşünüyorum.

Geribildirimler

İşlediğimiz konular klinikte karşılaştığımız ve o durumda ne yapacağımızı bilemediğimiz konulardı. Yönlendirici ve yol göstericiydi.

Arařtırmalar	EBÖ
Akçay ve ark.2003 Tıp (Dönem V) HYO III.sınıf	152,8 176,8
Yurttaş ve Yetkin 2003 Hemşirelik	136,8
Çam 1995 Hemşirelik	139,1

“İnsan topluluğu ya da davranışları ile ilgili her dalın iletişimle ilgilenmesi zorunludur.”

Wilbul Schramm

TEŞEKKÜR EDERİM

